

ADATOK A KISALFÖLD FLÓRÁJÁNAK ISMERETÉHEZ I.

SCHMIDT DÁVID¹ és BAUER NORBERT²

¹ 9023 Győr, Fehérvári út 5/c.

drótpostacím: jaurinum@freemail.hu

² MTM – Növénytár, 1097 Budapest, Könyves K. krt. 40.

drótpostacím: bauernorbert@vnet.hu

Elfogadva: 2005. szeptember 25.

Kulcsszavak: Kisalföld, *Botrychium lunaria* (L.) Sw., Győr és környéke, florisztika, flóratérképezés

Összefoglalás: A szerzők a dolgozatban nagyobb részét Győrből és közvetlen környékéről közölnek florisztikai adatokat. A legtöbb növény jelenlétéről POLGÁR SÁNDOR, a XX. század első felében tevékenykedett botanikus közleményei óta nem számolt be növénytani publikáció. Az adatok közül kiemelést érdemel a Kisalföldre nézve új *Botrychium lunaria*, a szűkebb környékről eddig nem közölt *Sisymbrium strictissimum*, *Stachys sylvatica*, *Chamaesyce maculata*, *Bunias orientalis*, *Senecio vernalis*, *Impatiens parviflora*, *Geranium rotundifolium*, *Epipactis palustris*, természetvédelmi szempontból jelentős fajok (*Jurinea mollis*, *Iris arenaria* stb.), valamint olyan régóta meg nem erősített ritkaságok, mint *Sisymbrium polymorphum*, *Glaucium corniculatum*.

Bevezetés

A XX. század első felében élt kitűnő botanikus-tanár, POLGÁR SÁNDOR tollából számos korábbi tanulmányát (POLGÁR 1903, 1912a, 1912b, 1913, 1914, 1918, 1925, 1927, 1933, 1937, 1938) követően 1941-ben jelent meg fő műve, „a „Győrmegeye flórája”, mely a maga nemében egyedülállónak számított (POLGÁR 1941). Ebben igen alapos és részletes felsorolást tett közzé az akkori Győr megye edényes növényzetéről, újításként feltüntetve a fajok gyakoriságát. Az enumerációban 1347 edényes növényfajt említ, kiegészítve a megyében talált zuzmó- és mohafajokkal.

Az alapmű megjelenése óta több mint 60 év telt el, de a POLGÁR működése utáni időszakban csak néhány, a vidéket érintőlegesen vagy részben magában foglaló florisztikai közlemény jelent meg. BORHIDI (1956) a kisalföldi (és részben bakonyaljai) homokvegetációt elemző cönológiai munkájában számos értékes florisztikai adatot, növényföldrajzi megfigyelést találunk. A Kisalföld természetes növénytakarójáról SIMON (1962) tanulmánya összegezte tudományos ismereteinket. A Győr környékén található szike-sekről SZABOLCS és mtsai (1962) készített tanulmányt. WERNER (1990) cikkében szórványadatok találhatók Győr környékére vonatkozóan (*Dryopteris dilatata*: Győrszentiván; *Parthenocissus inserta*, *Hesperis tristis*: Győrszentiván, Gönyű stb.). A Kisalföld Szigetköz területére eső részéről KEVEY (1983, 1985, 1988, 1989, 1993) és KEVEY és ALEXAY (1992) munkáiban találhatunk adatokat, zömmel a Győrtől távolabb eső területekről. PINKE és PÁL (2001) néhány ritkább gyomnövényről közöl kevés számú florisztikai adatot. DANCZA és KIRÁLY cikke (2001) a *Senecio inaequidens* győri jelenlétéről is beszámol. Az utóbbi néhány évben intenzívebbé váló kutatások eredményeképp

elkészült a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet komplex botanikai állapotfelmérése (TAKÁCS 2003), amely az FHNPI Győr környéki védett területeire vonatkozóan (Gönyüi-homokvidék, Gyirmóti Holt-Rába, Bőnyi-erdő, Pannonhalmi-dombság) közli a területek védett fajait, élőhelytérképeit és leírásait, természetvédelmi problémáit. SCHMIDT (2003, 2004, 2005) munkái több értékes nem védett területre, és botanikai értékeire hívják fel a figyelmet, BAUER (2004) a Győr – Győrszentiváni homokpusztákról készített áttekinthető élőhelytérképet. BARINA és SCHMIDT (2004) a Duna medrének iszapszennyezésével kapcsolatban egy aszályos évben – többek között Győr környékén – feljegyzett érdekesebb eredményeket összegzi.

Anyag és módszer

A területen 1995-től, de intenzívebben 2000-től folytattunk terepbotanikai kutatásokat. Jelen tanulmányban a terepbejárások során gyűjtött florisztikai eredményeink egy részét közöljük. A terepbejárások során 1:10 000, és 1:25 000 méretarányú topográfiai térképek segítségével tájékozódunk. Jelen közleményben a táj-földrajzi szempontból a Kisalföldhöz tartozó részokról, zömmel Győrből és környékéről közöljük érdekesebb florisztikai adatainkat.

A természetföldrajzi besorolást (MAROSI és SOMOGYI 1990) tekintve Győr a Kisalföld közép- és kistájainak találkozásánál fekszik, a város különböző részei a Győri-medence három (Szigetköz, Mosoni-sík, Csornai-sík), a Marcal-medence egy (Pápa-Devecseri-sík), és a Komárom-Esztergomi-síkság kettő (Győr-Tatai teraszvidék és Igmánd-Kisbéri medence) kistájához tartozik.

Kutatásaink célja a Kisalföld északi részének – kiemelten Győr és környéke – jelenlegi növényzeti állapotának felmérése, és az értékek ismeretében a természetvédelmi célok elérésének támogatása volt. Az enumeráció – a szűkös kereteket figyelembe véve – a védett, a védendő és ritka (vö. FARKAS 1999) fajokat, valamint néhány Magyarországon gyakori, a környéken azonban lokálisan ritkább fajok (pl. *Heracleum sphondylium*, *Urtica urens* stb.) előfordulásait is tartalmazza. A vizsgált területen általánosan elterjedt fajok adatainak részletes felsorolásától itt eltekintünk. A fajok sorszámait Soó (1980) Synopsis-át követik, nevezéktan tekintetében SIMON (2000) munkáját használtuk fel. A határozások során ADLER és mtsai (1994) munkáját, és a *Fallopia* taxonokra vonatkozóan BALOGH (2003) határozókulcsát is használtuk. Az előfordulási adatokat településekhez és dűlőnévhez rendeltük, valamint a jelenleg használt flóratérképezési rendszerben elhelyezve (KIRÁLY és HORVÁTH 2000) CEU-kvadrátokhoz is rendeljük.

Eredmények

Már a kutatások első fázisában egyértelművé vált, hogy az a kb. 1000 edényes faj, melyet POLGÁR megtalált Győr mai közigazgatási határain belül, megközelítőleg sem él ma a város területén (1995–2004-ig 780 fajt sikerült kimutatni). A város lakott területeinek terjeszkedése (mely napjainkban intenzívebb, mint valaha), az intenzív mezőgazdasági tevékenység, a vízfolyások (Mosoni-Duna, Rába, Rábca, Marcal, Pándzsa-ér) gyakori szabályozása, a mocsaras-vizenyős területek feltöltése, az értékes homokpuszták egy részének ma is folyamatos beépítése mind a flóra elszegényedéséhez vezetett. A chorológiai, ill. természetvédelmi szempontból legjelentősebb növények közül nagy valószínűséggel kipusztult a város területéről: *Spiranthes aestivalis*, *Schoenus nigricans*, *Juncus sphaerocarpus*, *Cladium mariscus*, *Orchis laxiflora* subsp. *palustris*, *Senecio doria*. (Ezek egykori termőhelyére [a Hladky-Schlichter cég egykori anyagnyerő gödre] az 1960-as évek végétől lakótelepet emeltek). Az egykor a Pándzsa és lassú folyású mellékerei (Kis-Pándzsa, Malom-sori- és Csókatelki-árok) mentén Csanakfalu, Kis-

barátfalu, Kismegyer határában lévő – sziki jellegű – réteket az 1950-es évektől fokozatosan feltörték és művelés alá vonták, így mára feltehetően kipusztultak az itt élő értékes növények: *Camphorosma ovata*, *Taraxacum bessarabicum*, *Salicornia europaea*, *Suaeda pannonica*, *Gymnadenia conopsea*.

Habár a veszteség a fajok számában mérve is drasztikusan nagy, a környék földrajzi helyzetének, változatos élőhelyeinek köszönhetően még így is sok értékes növény élte túl a beavatkozásokat. Az egyre csökkenő területű (beépítés, özöngyomok rohamos terjedése) természetközeli homokpusztákon, a töredékesen fennmaradt ártéri réteken, erdőfoltokban és vízi élőhelyeken a „megpróbáltatások” ellenére még ma is számos botanikai értéket találunk, és olykor különleges új fajok (pl. *Botrychium lunaria* /BN 2003/), ill. rég meg nem erősített ritkaságok (pl. *Sisymbrium polymorphum*, *Glaucium corniculatum* /SD 2003/) előkerülése bizonyítja, hogy a florisztikai kutatás, és újabb védett területek kialakítása még ma sem hiábavaló.

Enumeráció

- P.12. *Equisetum hyemale* L.: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C].
- P.16. *Botrychium lunaria* (L.) Sw.: Győr: Győrszentiván, a Gazdák-erdejétől K-re, Ivánházától ÉK-re, a Gönyői településhatár mellett, jó természetességi állapotú homokpusztagyepben, egy ponton találtuk néhány töves állományát [8272/4 C], az adat a Kisalföld flórájára új. Az előfordulás pontos koordinátái a FHNPI adattárában található, a bizonyító példány az MTM Növénytarárban került elhelyezésre.
- P.29. *Asplenium ruta-muraria* L.: Győr: a Nádorváros É-i részén néhány ház téglakerítésén [8371/2 B]. ZÓLYOMI 1931-es győri adatát később korrigálta (ZÓLYOMI 1937), ezért POLGÁR (1941) flóraművében sem szerepel.
- P.52. *Dryopteris carthusiana* (VILL.) H. P. FUCHS.: Bőny: Szőlőhegy: a Nagyerdő telepített erdeifenyvesében [8372/2 B]. POLGÁR (1941) flóraműve nem jelzi.
Mahonia aquifolium NUTT.: Több degradált erdőben előfordul Győr és Gönyű területén.
3. *Caltha palustris* L.: Győr: Csikórét és a Rába menti mocsarak [8371/4 A, 8371/3 B]; Töltéstava: a Pándzsa mentén [8372/3 A]. Nagyon megritkult.
15. *Consolida orientalis* (J. GAY.) SCHRÖDINGER: Győr: Hecsepusztá: Szentiváni úti volt vasúti átjáró [8372/1 A]; Töltéstava: Alsó-Táplány-dűlő, az autópályától ÉNy-ra [8372/3 A].
22. *Pulsatilla pratensis* (L.) MILL. subsp. *nigricans* (STÖRCK) ZAMELS: Bőny: Bőnyi-erdő [8372/2 D]; Győr: Győrszentiván: Gazdák-erdeje Ny-i és K-i részén homokpusztákon [8272/4 C, D].
32. *Clematis integrifolia* L.: Ács: Lovadi-rét (tömeges) [8273/2 D; 8273/4 B]; Győr: Gyirmót melletti Holt-Marcal térségében több réten, Szegle, Marcal-tüske, Horgászfalu körüli rétek, Csikórét, Marcal-menti-dűlő [8371/2 C; 8371/3 B; 8371/4 A], Gyárváros: az Ipar-csatorna töltésén [8372/1 A]; Kisbajcs: Csápolnok [8272/3 A].
46. *Ranunculus lingua* L.: Győr: Győrszentiván: Ivánházi-felüljáró melletti árokban [8272/4 C]; Győrzámoly: Örmökő-Laposi csatornában [8271/4 A].
59. *Ranunculus illyricus* L.: Gönyű: Gönyői-erdő [8272/3 A]; Győr: Hecsepusztá: a vízműtől É-ra [8372/1 A], Andrásvár [8372/1 B]; Likócs: a laktanya és az Audi gyár közt; Győrszentiván: Szentiváni-erdő, Téglavető-akácós [8272/3 C, B]; Nyúl: Pincehelyi-dűlő: homokbánya [8372/3 C]; Töltéstava: Fehérvári úti kertek [8372/3 A].
67. *Adonis vernalis* L.: Bőny: Páskum (Bőnyi-erdő), Ottómajortól D-re, a villanypásztá alatt és a Szőlőhegy körüli erdők kis tisztásain néhány ponton; [8372/2 B, D]; Gönyű: Gönyői-erdő [8272/4 D]; Győr: Likócs: Segítőház és felhagyott üzemyanyag telep környékén, a gyakorlótér területén [8272/3 C], Győrszentiván: Szentiváni-erdő [8272/3 D], Győrszentiván-Kishegy: homokbánya [8272/3 D], Malmok-alja – dűlő [8272/4 A], Győrszentiván-Nagyhegy: Gulyajáró: a vasúttól D-re [8372/2 B], Erdei tanya (a Zsombékosi-árok közelében) [8272/4 C], Gazdák-erdeje [8272/4 D]; Nagyszentjános: az M1 gönyői lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].

69. *Adonis flammea* JACQ.: Ács: Taligaúti dűlő [8273/4 B]; Bana: Jegespuszta: az M1-től D-re a villanypászta környékén, több helyen [8373/1 D; 8373/2 C]; Bőny: Presznyáktag [8373/3 A]; Gönyű: a Gönyűi-erdő egy vágásában [8273/3 C]; Győr: Gyirmót: a településrész ÉK-i részén kis extenzív parcellán (2003, 2004-ben parlag) [8371/4 A]; Győr-ság: Halomalja: Sági-hegy [8472/2 A]; Győrújbarát: Pap-rét [8372/3 C], Köles-tó - dűlő [8372/3 A]; Mezőörs: Püspökhalap [8373/3 C].
71. *Nymphaea alba* L.: Győr: Bácsa: Szavai csatorna [8271/4 B], Gyirmót, a Holt-Marcal holtágaiban szórványos előfordulása faj [8371/3 A, B, 8371/4 A] (a *Nuphar lutea* (L.) Sibth. viszont gyakran tömeges); Kisbajcs: Szavai-csatorna [8272/3 A].
205. *Aphanes arvensis* L.: Gyömöre: Ilonkapuszta: Vár-erdei dűlő [8571/1 A]; Kajárpéc: Gyűr (a Gyömöre és Lovászpata közötti út mellett) [8571/1 B].
Gleditsia triacanthos L.: Győr – Győrszentiván és Gönyű degradált homoki erdeiben gyakori.
268. *Genista tinctoria* L. subsp. *elator* (Koch) Smk.: Győr: Kismegyer: Alsó-Táplány: egy csatorna enyhén szikesedő részűjében [8372/3 A], Likócs: bányató [8272/3 C].
282. *Ononis pusilla* L.: Győr: Belvárosi vasúti felüljáró töltése, lokális adv. [8371/2 B], Likócs: Nádasdy laktanya környékén [8272/3 C], Hecsei-erdő [8372/1 A], Kisbácsa: Szentvid homokján [8271/4 D].
288. *Medicago monspeliaca* (L.) Trautv. (*Trigonella monspeliaca* L.): Győr: Likócs: a 10-es és 19-es út közötti homoki gyepekben, az Audi melletti parlagos területeken [8272/3 C], Hecsepuszta: a Paradicsomos D-i részén [8372/1 A], Kisbácsa homoki gyomtársulásaiban és Révfulu: az új Bácsai út építési területén [8271/4 C4]; Koronóc: a falu Dny-i végén, homoki szántón [8471/1 A].
328. *Trifolium striatum* L.: Gyömöre: Ilonkapuszta: Vár-erdei dűlő [8571/1 A].
337. *Amorpha fruticosa* L.: Szerencsére Győr környékén még kevésbé elterjedt, egy nagyobb- (Győr: Pápai úti személtelép és az M1 győrújbaráti felüljárója környéke [8371/4 A,B és 8371/2 C]), és egy kisebb (Győr: Ipar-csatorna [8272/3 C és 8372/1 A]) állományát ismerjük.
338. *Galega officinalis* L.: Ásványráró: a községtől D-re a bicikliút hídjánál [8171/3 C]; Gyömöre: Bognártag: a Csángota-érmél [8571/1 B]; Kajárpéc: a Sokorói-Bakonýér mentén [8570/2 D]; Szerencseny: Csángota-ér hídjánál [8571/1 D].
340. *Colutea arborescens* L.: Gönyű: Proletár [8273/3 A]; Győr: Likócs, laktanyától keletre homokbányában és a 10-es – 19-es út közötti buckás terület bolygatott homokfelszínein [8272/3 C].
343. *Astragalus glycyphyllos* L.: Győr: a Rába Rt. régi telepe és a Mosoni-Duna között, az aszfaltzott töltés mentén él egy kisebb populációja [8371/2 B]. Korábban Győr környékéről nem volt ismert, legközelebb a Sokoróban él, ahol gyakori (Polgár 1941).
345. *Astragalus excapus* L.: Győr: Győrszentiván-Kishegy: homokbánya [8272/3 D], Likócs: Segítőház [8272/3 C]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi leajtója melletti homokbuckákon, valamint a Jegespusztára vezető út mellett [8373/1 B].
347. *Astragalus asper* Wulf. in Jacq.: Nagyszentjános: az M1 gönyűi leajtója melletti homokbuckákon, valamint a Jegespusztára vezető út mellett [8373/1 B].
348. *Astragalus austriacus* Jacq.: Győr: Kiskút: az Ipar-csatorna töltése mellett [8372/1 A], Likócs: Segítőház [8272/3 C], Révfulu: az új Bácsai út építési területén [8271/4 D]; Hédervár: a községtől DK-re fekvő legelőn [8170/4 D]; Nagyszentjános: a Jegespusztára vezető út mellett [8371/1 B].
352. *Oxytropis pilosa* (L.) DC.: A Győr-Tatai teraszvidék homokos keleti területein az egyik legjellemzőbb őshonos növény. Gyakran a legnagyobb példányszámban bolygatott, regenerálódó homokpusztagyepekben fordul elő, de sokfelé ruderális- és építési területeken is felbukkan. Védeltsége és országosan ritka előfordulása miatt érdemesnek tartjuk leőhelyeit konkrétan is felsorolni: Bana: Jegespuszta: az autópályától D-re, a villanyvezeték környékén [8373/1 D]; Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B], Hamar-hegy [8373/1 D], Bőny-erdő északi részén; Szőlőhegytől É-ra villanypászta alatt, ill. K-re erdőirtáson [8372/2 B, D], M1-es autópálya Győr-Kelet csomópontjánál [8372/2 B]; Börcs: az M1-es autópálya börcsi felüljárójának töltésén [8371/1 A] (megj.: az autópálya Győr-Hegyeshalom közötti szakaszának építésekor (1992-93) a felüljárók pilléreinek oldalát Bőny környéki homokbányák anyagából fedték be, innen származnak a rajtuk megjelenő homokpusztai fajok.) Új a Mosoni-síkra; Győr (Szigetköz): Kisbácsa: Pásztor tér; Révfulu néhány építési területén [8271/4 D], (megj.: a bácsai Szitásdomb homokpusztagyepjeinek beépítése miatt biztos előfordulása már nincs a Szigetközből), M1-es ikrenyi felüljárójának oldalában, lokális adv. [8371/1 D], Belvárosi vasúti felüljáró töltése, lokális adv. [8371/2 B], Győrszabadhegy: Agrotektől DK-re [8371/2 D], Kismegyer: Agroker: a vasúti átjárónál [8371/4 B], Sashegy: felhagyott kavicsbánya [8372/1 C], Kiskút: Ipar-csatorna és az Elektromos-pálya között; Likócs: az Audi gyárral szemben lévő száraz réten [8372/1 A], Likócs: Go-kart pálya; Segítőháztól Ny-ra és D-re; felhagyott üzemanyag-telep (erős populáció) [8272/3 C], gyakorlótér-ÉNy, Dny; Hecsepuszta: homokbánya környéke (erős populáció) [8272/3 C], Győrszentiván: Paradicsomos [8372/1 A], Bányá-

- lehető: az iparvágány közelében [8372/1 B], gyakorlótér K-i része; Szentiváni-erdő [8272/3 C], Zsellérdűlő K-i része; Zsombékosi-árok környéki homokpuszták; Malmok-alja dűlő; Erdei-tanyától D-re és DK-re [8272/4 C], Gazdák-erdeje sztyeppréteje, tisztásain (erős populáció) [8272/4 C, D], Tiborháza: bányagödör [8372/1 D]; Gönyű: Gönyűi-erdő tisztásain [8272/4 B, D]; Nagyszentjános és Ács: az M1 gönyűi lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].
360. *Hippocrepis comosa* L.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].
377. *Vicia grandiflora* SCOP.: Győr: Gyárváros, felhagyott gyümölcsösben [8372/1 A], Szérfűskert: Tyúktelepi zsilip [8371/2 C].
381. *Vicia pannonica* CR. subsp. *striata* (M.B.) NYM.: Szerecseny: Szőlőhegy [8571/1 D].
381. *Vicia pannonica* CR.: Győr: Banai-úti kertek a téglagyár felé [8372/1 C], Gyirmót: a Holt-Marcal partján [8371/3 B].
390. *Lathyrus palustris* L.: Győr: Gyirmót: az ÉD-i gátúttól K-re kiszáradó mocsárreton [8371/3 B].
398. *Lathyrus hirsutus* L.: Abda: Rábca-ártér [8371/1 B; 8271/3 D]; Gecse: egykori Tsz-halastavak közepében [8571/3 C].
401. *Thymelaea passerina* (L.) COSS ET GERM.: Abda: Rábca-töltés [8371/1 B]; Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B], Presznyáktag [8373/3 A]; Győr: Sárás Dunalapos-ér mellett [8271/4 D], Holt-Marcal mellett parlagon [8371/2 C], Likócs: laktanya környéke [8272/3 C; 8372/1 A], Hecsei-erdő, szántószegélyben és Úsztató-rét [8372/1 A], Győrszentiván: a Zsombékosi-árok kiszáradt medrében [8272/4 C], Győrszabadhegy: a veszprémi vasút mellett, homokpusztagyepben [8371/2 D], a Kis-Pándzsa partján [8371/4 B].
435. *Hippuris vulgaris* L.: Győrzámoly: Örömkő-Laposi csatornában [8271/4 A]; Kisbajcs: Szavai-csatornában [8272/3 A].
437. *Ailanthus altissima* (MILL.) SWINGLE: Gyorsan növekedő és agresszíven terjedő fafaj. Elsősorban leromlott állapotú, bolygatott erdőkben jelenik meg (pl. Bőnyi-erdő tömeges), de jellemző különféle városi gyomtársulásokban (elhagyott udvarok, gyárak, házfalak, háztetők), és degradált homokpusztákon is.
443. *Polygala amarella* CR.: Győr: Hecsepuszta: Úsztató-rét [8372/1 A].
451. *Impatiens parviflora* DC.: Degradált ligeterdőkben a Mosoni-Duna mentén és egyéb erdőkben is.
452. *Impatiens glandulifera* ROYLE: A Szigetközben sok helyen tömeges faj az utóbbi években a Püspök-erdő (Győr) ártéri nyárasaiban is megjelen.
471. *Eryngium planum* L.: Győr: a Püspök-erdő Duna-töltésén [8271/4 C], Belváros: Hajóállomás [8371/2 B], Hecsepuszta: Paradicsomos [8272/3 C és 8372/1 A].
486. *Caulalis platycarpus* L.: Bana: Jegespuszta, az autópályától D-re eső szántók, a villanyvezeték környékén [8373/2 C]; Győrsg: Szentlőrinci-dűlők [8372/3 D]; Nyúl: a Pinchelyi-dűlő kis homokbányájánál [8372/3 C].
- 486/a. *Coriandrum sativum* L.: Győr: Likócs, a töltésen belüli kavicsbánya tó partján, elvadás [8272/3 C].
488. *Bifora radians* M. B.: Győr: Gyirmót, egy elsőéves parlagon tömegesen (1999) [8371/3 B], Hecsepuszta: Úsztató-rét [8372/1 A]; Győrújbarát: Sós-dűlő [8471/2 A]; Pér: Söptéri-dűlő [8372/4 C].
495. *Bupleurum falcatum* L.: Győrsg: Halomalja: Sági-hegy [8472/2 A].
499. *Bupleurum tenuissimum* L.: Győr: Kismegyer: az egykori vasútállomás mögötti réten [8372/3 A]; Győrszemere: Hatos-dűlő (Sós-ér mellett) [8471/1 B]; Győrújbarát: Csutor-dűlő [8372/3 C]; Töltéstava: Temetői-dűlő [8373/2 B].
517. *Libanotis pyrenaica* (L.) BOURG.: Lipót: a falutól D-re útszélén, és az Ásványrőróra vezető út mentén [8170/2 D].
519. *Oenanthe fistulosa* L.: Győr: Gyirmót: Csikórét, a fahídnál [8371/4 A].
- 522/a. *Foeniculum vulgare* MILL.: Győr: Kismegyer: Major-tag: a főút mellett [8372/3 A]; Töltéstava: a Győrsg felé vezető út mentén, szálanként [8372/3 D]. Nagytermetű példányai valószínűleg mag szállító pótkocsiról származnak.
535. *Peucedanum alsaticum* L.: Ásványrőró: Zsejkepuszta [8271/1 A], a Lipótra vezető út mellett [8170/2 D]; Győr: Gyirmót: Csikórét: a Holt-Marcal partján [8371/4 A], Pinnyéd, útszéli gyepekben [8271/4 C].
538. *Peucedanum arenarium* W. et K.: Nagyszentjános és Ács: az M1 gönyűi lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].
540. *Heraclium sphondylium* L.: Bőny: Ottómajortól D-re [8372/2 B], Bőnyi-erdő [8372/2 D]; Gecse: Szőlőhegy [8571/1 C]; Győrsg: a söptéri elágazástól 400 m-re, a főút mellett [8372/3 D]; Pér: Sárközi-tanya [8372/4 C]; Tét: a Móríchidai útelágazódásnál [8470/4 D], Csikvánd [8570/2 D].
546. *Sherardia arvensis* L.: Győr: Pinnyéd: Erdőtelep u. végén egy öreg, gyomos lucernásban [8271/4 C].
556. *Galium rubioides* L.: Győr: a Mosoni-Duna töltésén [8271/4 C, D], Gyirmót: a Rába ártéri rétejein, Marcal-tüske; Csikórét [8371/3 B, 8371/4 A]. Valószínűleg több helyen is.

588. *Valerianella dentata* (L.) POLL.: Bőny: Bőnyi-erdő [8372/2 D], Sínai-hegy [8373/1 B]; Győr: Bácsa: a szennyvíztisztítónál [8272/3 A], Hecsepuszta: vízmű [8372/1 A].
601. *Cephalaria transsylvanica* (L.) SCHRAD.: Győr: Fazekasvermek: a a Rába bal parti töltésén [8371/2 C], Kisbácsa: Bodzás [8271/4 B], Győrszabadhegy: Őtház utca, Kakashegy, TV-torony és a Fehérvári út felé vezető dűlőút mentén, Téglagyári tó környékén [8372/1 C], Hecsepuszta: Kenyérgyár mellett [8372/1 A], Győrszentiván-Nagyhegy: Nagy hegyre-dűlő, a vasúti sínek mellett [8372/2 A], Győrszentiván: Tiborháza [8372/1 B, D]; Nagyszentjános: a vasúti sínek mellett Ács irányában [8273/3 D].
602. *Succisa pratensis* MOENCH: Nagyszentjános: Székes-patak mentén, az M1 gönyűi lehajtójától északra [8373/1 B].
603. *Succisella inflexa* (KLUK.) BECK: Győr: Gyirmót: a Rába mentén nedves réteken, mocsarakban [8371/3 B; 8371/2 C].
608. *Scabiosa canescens* W. et K.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Nagyszentjános: a Jegespusztára vezető út melletti gyepekben [8371/1 B].
631. *Linum hirsutum* L.: Győr: Likócs: a laktanya mellett, csak néhány szál [8272/3 C].
632. *Linum tenuifolium* L.: A Győrszentiváni-Gönyűi-homokpuszták nyílt homoki gyepeiben szórványos, de összességében erős populációval jelen lévő növény. Győr: Győrszentiván, katonai gyakorlótér és a Zsombékosi-árok közötti nyílt homoki gyepekben [8272/4 C]; Gönyű: Dózsamajortól D-re a Gönyűi-erdő tisztásain [8272/4 D].
640. *Geranium lucidum* L.: Bőny: Nagyerdő [8372/2 B]; Győr: Győrszentiván-Nagyhegy [8372/2 A, B]; Koroncó: Zöldmajor [8471/1 A]. Akácok szélén egyre több helyen felbukkanó faj, POLGÁR (1941) flóraművében nem szerepel.
647. *Geranium rotundifolium* L.: Győr: Elevátor, vasúti sínek között adventív [8371/2 B]. POLGÁR (1941) nem jelzi.
657. *Tribulus terrestris* L.: A korábban a nyílt homoki gyepek növényének számító növény vasutak menti terjedéséről a közelmúltban számos írás is beszámolt. Megfigyeléseink szerint Győr környéki állomásokon, sínek menti közúzalékon elterjedt, sokfelé tömeges növény. Néhol (győri vidéki autóbusszpályaudvar, Fehérvári út) a vasúttól már tovább is terjedt (Gyirmót: Horgászfalu, földút szélén [8371/3 B]), járdaszigeteken repedésekben is megtalálható. Különösen elterjedt a győri teherpályaudvar közelében, ahol őszre megkeményedő, érett terméseivel nagyon sok bosszúságot okoz. Eredeti termőhelyén él: Kisbácsa Király-domb [8271/4 B], és Likócs: 10-es és 19-es út között [8272/3 B], Koroncó: Bábota szőlőiben [8371/3 C].
664. *Chamaesyce maculata* (L.) SMALL.: Győr: a főpályaudvar nyugati oldalán, a B peron repedéseiben, néhány példány valamint a Teherpályaudvar vasúti rakodóján [8371/2 B]. A környékről korábban nem jelzett faj.
671. *Euphorbia platyphyllos* L.: Gönyű: Gulyajáró [8272/4 D]; Győr: Gyirmót: Gyirmóti-határdűlő [8371/3 D], Révfulu: új Bácsa út építési területe [8271/4 D]; Pér: reptértől É-ra [8372/4 A, B], Pázmándi-ér menti szántók [8372/4 C].
675. *Euphorbia salicifolia* HOST: Győrság: Szentlőrinci-dűlők, útszélén [8372/3 D].
681. *Euphorbia glareosa* PALL.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B].
684. *Euphorbia taurinensis* ALL.: Bana: Jegespuszta: az autópályától D-re eső szántók, a villanypászta környékén [8373/2 C]; Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Győr: Győrszentiván: Tiborháza [8372/1 D]; Rétalap [8373/4 C].
685. *Euphorbia exigua* L.: Győr: Pinnyéd: Haraszt [8271/4 C], Győrszabadhegy: Kakashegyi-dűlő [8372/1 C]; Hecsepuszta: bicikliút mellett [8372/1 B]; Győrújbarát: Kisbarátfalu [8371/4 B]; Rétalap [8373/4 C].
687. *Callitriche cophocarpa* SENDT.: Gyarmat: Gyarmati-erdő [8571/1 C].
696. *Blackstonia acuminata* (KOCH et ZIZ.) DOMIN: Győr: a Mosoni-Duna töltésoldalának (a hullámtér felé eső) alsó részében [8271/4 C és 8371/2 A], Likócs: az Audi-gyár melletti kis mesterséges tó parti zónájában [8272/3 C], Hecsepuszta: homokbánya [8272/3 C], Úszató-rét [8372/1 A, B]; Győrladamér: kavicsbánya [8271/1 C].
700. *Gentiana pneumonanthe* L.: Győr: Gyirmót: az ÉD-i gátútól K-re kiszáradó mocsárreton [8371/3 B], Gazdák legelője (a Rába bal parti töltése mellett) [8371/1 C]; Nagyszentjános: Székes-patak mentén, az M1 gönyűi lehajtójától északra [8373/1 B].
705. *Asclepias syriaca* L.: Legnagyobb mennyiségben a Gönyűi-erdő (Gönyű) vágásaiban, erdeifenyő ültetvényeiben, homoki parlagokon és lőtereken létesített sáncokon él, ahol helyenként hatalmas területen alkot zárt állományt. Másutt még csak kisebb göcponjtjai találhatók kertek környékén, ruderális gyomtársulásokban, szántókon (Táplánypuszta), töltéseken.
709. *Cuscuta lupuliformis* KROCK.: Győr: a Mosoni-Duna hullámtérének nemesnyárain [8371/2 A].

728. *Asperugo procumbens* L.: Győr: Hecsepuszta: Szentiváni út mellett [8372/1 A], Kismegyer: Kismegyeri park mellett, árokparton [8372/3 A], Napóleon- emlékmű [8371/4 B].
735. *Anchusa arvensis* (L.) M. B. (syn: *Lycopsis arvensis* L.): Bábolna: a falutól ÉNy-ra, a 165,7 m-es dombon [8373/2 C].
736. *Nonea pulla* (L.) DC. *lusus ochroleuca*: Győr: Gyórszentiván: a Győrbe vezető bicikliút mellett [8372/1 B]; Bőny: Sas-hegy [8373/1 C]. A tölalok egyedei között szálanként fordul elő.
751. *Lithospermum purpureo-coeruleum* L.: Győr: Gyórszentiván: Haraszt-erdő [8272/3 D].
754. *Onosma arenaria* W. et K.: Győr: Kisbácsa: a Szitásdomb homokpusztagyep-fragmentumában, kb. 30 példány [8271/4 D] Termőhelye (egyben az egyetlen szigetközi) a beépítések miatt végveszélybe került. További adatok: Likócs: Segítőháztól D-re [8272/3 C], az Audi-gyártól É-ra homokpusztagyepben [8272/3 C1] (az itt élő néhány tő szintén végveszélyben van), Paradicsomos [8372/1 A], Gyórszentiván: Szentiváni-erdő [8272/3 C]; Ivánházától É-ra a lőtér K-i végén; Gazdák-erdeje keleti részén a gönyűi községhatár közelében, részben már Gönyű községhatárban [8272/4 C].
762. *Ajuga chamaeptytis* (L.) SCHREB.: Bana: Jegespuszta: felhagyott homokbányában [8373/1 D], Jegespuszta: az autópályától D-re eső szántók, a villanyvezeték környékén [8373/2 C]; Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B], Bőny-szőlőhegy: Erdőközi-dűlő DK-i részén és a Szőlőhegytől K-re szemétdombon [8372/2 D]; Győr: Likócs, laktanyától keletre homokbányában és a 10-es – 19-es út közötti buckás terület bolygatott homokfelszínein [8272/3 C], Révfalu: új Bácsai út építési területein, Kisbácsa ruderalis helyein [8271/4 D], Gyórszabadhegy: TV-torony [8372/1 C], szabadhegyi vasútállomás [8371/2 D], Pinnyéd: Haraszt ÉK-i része [8271/4 C], Fehérvári úti kertek és Sashegy: hulladéktelep [8372/1 C], Likócs: Csókás utca [8372/1 A], Gyórszentiván : a Zsombékosí-árok kiszáradt medrében [8272/4 C]; Nagyszentjános: Vörösmajor [8273/4 C]; Nyúl: a Pinchehelyi-dűlő homokbányájában [8372/3 C], Pap-rét [8372/3 C].
770. *Teucrium scordium* L.: Győr: Gyirmót: az ÉD-i gátúttól K-re kiszáradó mocsárreten [8371/3 B]; Győrújbarát: Kisbarátfalu: Kákás-tó [8371/4 B]; Töltéstava: a 82. sz. út mellett, szikesedő réten [8372/4 A], Temetői-dűlő, szikes réten [8373/2 B].
777. *Sideritis montana* L.: Bana: Jegespuszta: felhagyott homokbánya [8373/1 D]; Győr: Kismegyer: Agroker [8371/4 B]; Győrság: Sági-pusztá [8472/1 B, D]; Győrújbarát: Pap-rét [8372/3 C].
785. *Prunella laciniata* L.: Győr: Hecsei-erdő [8372/1 A].
789. *Galeopsis angustifolia* EHRH.: Bana: Jegespuszta: az autópályától D-re eső szántók, a villanyvezeték környékén [8373/2 C].
801. *Leonurus marrubiastrum* L.: Abda: Rábca-töltés [8371/1 B].
806. *Stachys silvatica* L.: Győr: Gyórszentiván: Haraszt-erdő [8272/4 C]; Gönyű: Gazdák-erdeje középső részén, a harcokosi lőtértől D-re, üde erdőfolton [8272/4 C]. Győr környékéről eddig nem volt ismert (POLGÁR (1941): Sokoró).
811. *Salvia verticillata* L.: Győr: Pós-dombi kertek a vasúti töltés mellett; a Gardénia-gyár mellett [8371/2 C]; Töltéstava: Alsó-Táplány: az M1-től ÉNy-ra [8372/3 A].
812. *Salvia aethiopsis* L.: Kunsziget: a Mosoni-Duna jobb parti töltésén [8271/3 B].
813. *Salvia austriaca* JACQ.: Bőny: Sas-hegy, akácosban [8373/1 C]; Győr: Kismegyer: Major-tag, a főút mellett [8372/3 A].
868. *Cymbalaria muralis* G. M. SCH.: Győr: Belváros: Elevátor, a Püspökvár falain, repedésekben és házfalakon több utcában [8371/2 B].
876. *Misopates orontium* (L.) RAFIN.: Győr: Gyórszentiván: Tiborháza [8372/1 D]; Győrújbarát: Kisbarátfalu [8371/4 B].
883. *Limosella aquatica* L.: A Rábca és a Mosoni-Duna szárazra került iszapos parti sávjában helyenként állományalkotó: Győr [8371/2 A; 8272/3 A, B, C]; Kisbajcs [8272/3 B]; Vének [8272/3 B; 8272/4 A].
- 913/a. *Veronica peregrina* L.: A Duna iszapos partjai mentén régóta előforduló adventív faj (POLGÁR 1927). Az Öreg-Duna alsó-szigetközi részének partján alkalmas élőhelyeken végig előfordul, de előkerült a folyótól távolabb eső kavicsos utak mélyedéseiben is (Vámosszabadi). A Felső-Szigetközben (Halászi) a Mosoni-Duna partján is él.
927. *Odontites lutea* (L.) CLAIRV.: Győr: Likócs: Nádasdy laktanya [8272/3 C]; Gyórszentiván: Gazdák-erdeje K-i részén, Ivánházától É-ra homokpusztagyepben [8272/4 C]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi lehajtója melletti homokbánya [8373/1 B].
942. *Orobancha arenaria* BORKH.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Győr: Gyórszentiván, a Gazdák-erdejétől K-re, Ivánházától ÉK-re, a gönyűi településhatár mellett, jó természetességi állapotú homokpusztagyepben [8272/4 C]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi lehajtójától ÉNy-ra fekvő buckákon [8373/1 B].
946. *Orobancha alba* STEPH.: Győr: Kismegyer: Agroker [8371/4 B].

971. *Plantago altissima* L.: Győr: Gyirmót, Marcal-menti-dűlő, magassásban a Gátórházról DNy-ra [8371/4 A], Bácsa mellett, egy a töltésen belüli mocsárreton [8272/3 C].
977. *Glaucium corniculatum* (L.) RUDOLPH: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B].
978. *Papaver argemone* L.: Kajárpéc: Gyűr (a Gyömöre és Lovászpata közötti út mellett) [8571/1 B].
989. *Fumaria schleicherii* SOY-VILL.: Bana: Jegespuszta: az autópályától D-re eső szántók, a villanyvezeték környékén [8373/2 C]. A *F. vaillantii*-nél ritkább.
992. *Brassica elongata* EHRH.: Péter: Péri határra dűlő [8373/3 C].
1012. *Lepidium perfoliatum* L.: Győr: Gyárvaros: Ipartelepi vágányoknál [8372/1 A].
1016. *Lepidium densiflorum* L.: Győr: Kisbácsa: Pásztor tér, Sárasi út mögött ruderális gyomtársulásban, Révfalu: új Bácsai út építési területén [8271/4 D], a Rába vasúti hídjánál [8371/2 A]. Bizonyára több helyen is. POLGÁR (1941) flóraművében nem szerepel.
1020. *Isatis tinctoria* L.: Dunakiliti: a duzzasztónál, kiszáradt mederben [8069/2 B].
1034. *Neslea paniculata* (L.) DESF.: Abda: Haraszt [8371/1 B], Nagy-gyep [8271/3 D]; Győr: Kismegyér: Alsó-Táplány, az M1 kismgyeri felüljárójának közelében [8372/3 A]; Győrság: Szentlőrinci-dűlők [8372/3 D]; Rétalap környéke [8373/3 D; 8373/4 C].
1035. *Bunias orientalis* L.: Ács: Székesre-dűlő: a vasúttal párhuzamos út mellett [8273/4 B]; Nagyszentjános: a falu belterületén, a vasúti átjárónál [8273/]. POLGÁR (1941) flóraműve nem jelzi. Új a Kisalföld nyugati részére.
1081. *Malcolmia africana* (L.) R. BR.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B].
1082. *Hesperis tristis* L.: Gecse: Vicsepuszta [8571/3 D]; Gönyű: Gönyűi-erdő [8272/4 D]; Győr: Győrszentiván-Kertváros: a 10-es út melletti száraz gyepben [8272/3 D], Győrszentiván: gyakorlótér, a Zsombékösi-árok melletti száraz réteken [8272/4 C];
1088. *Erysimum strictum* G. M. et SCH.: Vének: a Kisbajcs-Vének közötti út mentén [8272/3 B].
1091. *Erysimum canum* PILL. et MITTERP.: Győr: Kisbácsa: Szitásdomb: homokbánya, Királydomb, Bodzás [8271/4 D], Likócs: a 10-es és 19-es út közötti buckás terület bolygatott homokfelszínein és a gyakorlótér DNy-i felén [8272/3 C];
1095. *Sisymbrium strictissimum* L.: Az utóbbi időben terjedő növény, melynek néhány kis állománya Bőny (Bőny-i-erdő, Bőny-Szőlőhegy [8372/2 D], Cuha-híd [8373/1 D]), és Gönyű (Gulyajáró, Gönyűi-erdő [8272/4 D]) homoki gyomtársulásaiban került elő. POLGÁR (1941) idején még csak Magyaróvár, Szigetköz lelőhellyel szerepel adata a térségből.
1096. *Sisymbrium polymorphum* (MURR.) ROTH: Nagyszentjános: a Jegespusztára vezető út melletti réten [8371/1 B]. Néhány százas nagyszágrendű populáció, itteni meglétéről már POLGÁR (1941) is beszámol. A térségből jelenleg a második aktuális adata (vö. SCHMIDT 2003).
1105. *Reseda luteola* L.: Győr: az új Bácsai út építési területén [8271/4 D]; Lipót: a falu belterületén [8170/2 D].
1108. *Reseda phyteuma* L.: Gönyű: Gönyűi-erdő [8272/2 D]; Győr: Likócs: gyakorlótér ÉK-i része; Audi gyártól É-ra [8272/3 C], Pápai út mellett, parlagon [8371/2 D], új Bácsai út építési területén [8271/4 D].
1139. *Thladiantha dubia* BUNGE: Gyömöre: a falu É-i részén [8571/1 B].
1185. *Solidago virga-aurea* L.: Lokális adventív a győrszentiváni katonai gyakorlótér területén [8272/4 C, D].
1187. *Solidago gigantea* AIT.: Győr környékén számos élőhelyen – száraz és mezofil termőhelyeken – tömeges.
1191. *Aster sedifolius* L. subsp. *sedifolius*: Győr: Gyirmót: Csikórét [8371/4 A].
- 1191/a. *Aster canus* W. et K.: Győrszemere: Hatos-dűlő, Sós-ér melletti kis szikes réten [8471/1 B]. POLGÁR (1941) egyetlen győrmegyei adatának megerősítése.
1193. *Aster tripolium* L. subsp. *paniculatus* (JACQ.) SOO: Győr: Kismegyér: az egykori vasútállomás mögötti réten valamint a Csókatekai-árok partoldalában [8372/3 A]; Töltéstava: Temetői-dűlő [8373/2 B]. Termőhelyeinek degradációja miatt ma már ritka.
1197. *Aster lanceolatus* WILLD. s.l.: a Mosoni-Duna, Rába, Holt-Marcal mentén tömeges, de másutt is nedves gyomtársulásokban, magaskörösökben, a Gönyűi-erdő É-i részén száraz erdőszegélyeken is.
1204. *Filago lutescens* JORD.: Győr: az új Bácsai út építési területén [8271/4 D], Pinnyéd: egy öreg, gyomos lucernásban [8271/4 C].
1205. *Filago arvensis* L.: Töltéstava: Felső-Táplány, az autópálya melletti kavicsbányagödörben, lokális adventív [8372/1 D].
1213. *Inula conyzia* DC.: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C]. POLGÁR (1941) flóraműve nem jelzi a város területéről.
1229. *Xanthium spinosum* L.: Péter: Tsz 1-es telep, juhlegelőn [8372/4 A], repülőtér [8372/4 B].
1238. *Bidens frondosus* L.: A Mosoni-Duna, Rába, Holt-Marcal, Rábca, Pándzsa mentén sokfelé tömeges, de állóvizek partján és nedves gyomtársulásokban is gyakori.
1266. *Artemisia pontica* L.: Győr: Gyirmót: Csikórét, a Holt-Marcal partján [8371/4 A]; Győrszemere: Sós-dűlő [8471/2 A].

1272. *Artemisia annua* L.: Győr: Likócs, a 10-es és 19-es út között [8272/3 C], Belvárosi kertekben többfelé [8371/2 B]; Vének: Kolera-sziget [8272/4 A].
1273. *Artemisia santonicum* L. subsp. *santonicum*: Győr: Kismegyer: az egykori vasútállomás mögötti réten [8372/3 A]; Győrszemere: Hatos-dűlő (a Sós-ér mellett) [8471/1 B].
1283. *Senecio integrifolius* (L.) CLAIRV.: Győr: Hecsei-erdő [8372/1 A; 8272/3 C], Győrszentiván: Haraszt-erdő [8272/3 D]; Gönyű: Gönyűi-erdő [8272/4 D].
1290. *Senecio vernalis* W. et K.: A vasúti vágányok mentén sokfelé tömeges (pl. Győr), de szálanként másutt is (homoki és városi gyomtársulások) megjelenik.
1296. *Senecio paludosus* L.: Abda: Rossz-kert [8371/1 B]; Győr: a Rába árterén többfelé [8371/2 A].
- 1296/a. *Senecio inaequidens* DC.: Győr: az új Bácsai út építési területén 1 példány (2003), a Szigetköz területére új [8271/4 D], Gyárvas: a vasúti megállótól K-i irányban kb. 300 m-en keresztül a vágányok közötti közúzalékon; a Vágóhid melletti ipari szárnyvonallal mellett [8372/1 A], a győri teherpályaudvar vágányai között; Belváros: a Baross híd és a gyaloghíd között, vágányok mellett [8371/2 B]; Komárom: vágányok mellett a Csillag-erdőnél [8274/4 B]; Nagyszentjános: a vasútállomás közelében [8273/3 C]. A faj hazai terjedéséről lásd DANCZA és KIRÁLY (2001) cikkét.
1302. *Echinops sphaerocephalus* L.: Győr: Likócs: a 10-es és 19-es út közötti homoki gyepeken [8272/3 C], Győrszentiván: Újmajori buszmegálló [8272/3 B], Zsombékosi-árok mentén homokpusztagyepben [8272/4 C].
1304. *Xeranthemum annuum* L.: Győr: Rába-dűlő: a Rába töltésén [8371/2 C], Győrszabadhegy: a TV-torony közelében [8372/1 C]; Győrság-Halomalja: a temető mellett [8472/2 A].
1312. *Jurinea mollis* (L.) RCHB.: A Győrszentiváni-, Gönyűi-homokpuszták ritka növénye, mindössze néhány jobb természetességi állapotú folton került elő. Győr: Győrszentiván, Ivánházától ÉK-re a Gönyűi-erdő és a Gazdák-erdeje közti homoki gyepeken [8272/4 C]; Paradicsomos homokpusztagyepjeiben [8272/3 C]; Gönyű: Gönyűi-erdő ÉNy-i részén zárt homokpusztagyepben, a Nagy-tagi-legelőtől D-re [8272/4 D].
1320. *Cirsium eriophorum* (L.) SCOP.: Hédervár: a községtől DK-re fekvő legelőn [8170/4 D]; Kunsziget: a Mosoni-Duna töltése mellett [8271/3 B]; Szerecseny: a falutól Ny-ra, a vasúti sínek mellett [8571/1 D].
1322. *Cirsium brachycephalum* JURATZKA: Győr: Gyirmót: az ÉD-i gátúttól K-re kiszáradó mocsárreton [8371/3 B], Győrszentiván, csatornaparton [8372/1 B]; Töltéstava: Malom-éri dűlő [8372/3 D].
- Silybum marianum* (L.) GARTN.: Győr: Gyirmót: a Sörfőző-rétet északról szegélyező dűlőt mentén [8371/3 B]. Korábban (az 1990-es évekig) természetették a környező földeken, azóta – mint gyom – minden évben megjelenik, bár egyre kisebb mennyiségben.
1371. *Scorzonera purpurea* L.: Győr: Likócsi gyakorlótér [8272/3 C], Győrszentiván: Szentiváni-erdő [8272/3 C, D], Gazdák-erdeje és Ivánházától ÉK-re [8272/4 C, D]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi le-
hajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].
1379. *Taraxacum serotinum* W. et K.: Győr: a Rába töltésén [8371/2 A], Kismegyer: a Pándzsa mentén száraz gyepeken [8371/4 B, 8372/3 A], Likócs: Audi gyárral szembeni száraz réten [8372/1 A], Hecsepuszta: Hecsei-erdőtől D-re fekvő száraz gyepeken [8372/1 A]; Nagyszentjános: a Jegespusztára vezető út melletti gyepeken [8371/1 B].
1398. *Crepis pulchra* L.: Abda: a 85. sz. főút kiágazása mellett [8371/1 B], Hármás-dűlő [8371/1 D]; Győr: Pinnyéd: Morcza [8371/2 A]. A faj POLGÁR (1941) flóraművében nem szerepel.
1428. *Loranthus europaeus* JACQ.: Abda: a vasútállomás közelében [8371/1 A]; Vámoszabadi: a Duna töltése mellett, a határátkelőnél [8271/2 B].
1438. *Agrostemma githago* L.: Abda: Haraszt [8371/1 B]; Ács: Taligaúti dűlő [8273/4 B]; Győr: Győrszabadhegy: Kakashegyi-dűlő [8372/1 C] (PINKE és PÁL 2001), Sashegy [8372/1 C], Ménfőcsanak: Nyárfa-dűlő és Kőhányás-dűlő [8371/4 C]; Nyúl: János-dombi dűlő: a szőlők alatti gabonatóblában [8472/1 A].
1440. *Lychnis coronaria* (L.) DESR.: Gecse: Gömör-tető [8571/3 B]; Gyarmat: Kis-erdő [8571/1 C].
1443. *Silene viscosa* (L.) PERS.: Bőny: Szőlőhegy; Nagy-erdő [8372/2 B, D]; Győr: Gyirmót: a Rába töltésén [8371/3 B; 8371/2 C], Győrszentiván: Paradicsomos, laktanyától K-re eső homoki gyepek [8272/3 C]; a harckocsi-lőtéren, a Gazdák-erdejétől É-ra [8272/4 C]; Gönyű: Gönyűi-erdő tisztásain [8272/4 D]; Nagyszentjános: a Jegespusztára vezető út melletti gyepeken [8371/1 B].
1450. *Silene multiflora* (EHRH.) PERS.: Győr: Pós-domb, Gazdák-legelője [8371/1 D], Bécsi úti nádas [8371/2 C] Hecsepuszta: Úszató-rét; Osztálói-árok mentén [8272/3 A, B], Győrszentiván: Zsombékos [8272/4 C], Kismegyer: Nagy-Pándzsa menti rétek [8372/3 A]; Győrújbarát: Kisbarátfalu: Kákás-tó [8371/4 B]; Töltéstava: Temetői-dűlő [8372/3 B].
1456. *Silene dichotoma* EHRH.: Kunsziget: Tátai-erdő [8271/3 B].

1459. *Cucubalus baccifer* L.: Győr: Kiskút: Ipar-csatorna torkolatánál [8271/4 D], a Rába ártéri fűzeseiben elszórtan [8371/3 A, B]; Győrújfalú: Palé [8271/4 B].
1461. *Gypsophila fastigiata* L.: A kislalföldi meszes homokpuszta likócsi, bácsai természetes és bolygatott homokterületeinek egyik legjellemzőbb őshonos növénye (az *Oxytropis pilosa* mellett), amely néhol szinte monodomináns állományokat alkot. Gyakori a győrszentiváni katonai gyakorlótér körül [8272/3 C, D; 8372/1 B], a Zsombékosi-árok mentén [8272/4 C], a Gönyői-erdő (Gönyű) homoki gyepeiben [8272/4 D], az M1 gönyői lehajtója melletti homokbuckákon (Nagyszentjános) [8373/1 B], és csakúgy, mint a csajkavirág, lokális adventívként ruderális gyomtársulásokban, töltéseken és építési területeken is megjelenik (Győr: Belváros: Vas Gereben utca [8371/2 B], Szalmatelep: Urbantsok utca [8371/2 B], Sárás: Sárasi-dűlő [8271/4 D]), ill. Bőny: Szőlőhegy: a Bőnyi-erdő É-i részén a villanypászta alatt [8372/2 B] is.
1469. *Dianthus serotinus* W. et K. s.l.: Erős populációi élnek a Győrszentiváni-, Gönyői-homokpusztákon. Gönyű: a Gönyői-erdő ÉNy-i részének homoki gyepeiben [8272/4 D]; Győr: Győrszentiván, a katonai gyakorlótér ÉK-i részén, a Gazdák-erdeje keleti részének homokpusztagyepeiben [8272/4 C], Hecsei-erdő É-i részének két tisztásán igen jó természetességi állapotú homokpusztagyepékben, melyeket az Audi gyár terjeszkedése erősen veszélyeztet [8272/3 C]. A Szigetközben csak két helyen: Győr: Kisbácsa: Bodzás és a Szitásdomb homokbányája mellett [8271/4 D].
1504. *Minuartia verna* (L.) HIERN.: Győr: Győrszentiván-Kishegy: homokbánya [8272/3 D], Kisbácsa: Szitásdomb [8271/4 D].
1513. *Spergularia media* (L.) C. PRESL.: Töltéstava: Temetői-dűlő, szikes réten [8373/2 B].
1518. *Scleranthus annuus* L. subsp. *polycarpus* (TORN. ex L.): Gyömöre: Ilonkapuszta: Vár-erdei dűlő [8571/1 A].
1522. *Herniaria glabra* L.: Győr: Belváros: Hajóállomás [8371/2 B], Kisbácsa: a Mosoni-Duna töltése mellett és Szentvid homokján [8271/4 D]; Dunaszeg: Strand [8271/1 D]. Utóbbi lelőhelyről már PINKE és PÁL (2001) is beszámol.
1523. *Herniaria hirsuta* L.: Csikvánd és Mórchida: Tördemézőpusztától K-re [8570/2 A].
1529. *Chenopodium aristatum* L.: Győr: Győrszentiván-Nagyhegy szőlőinek homoki gyomtársulásaiban [8372/2 A]. PINKE - PÁL (2001): Gönyű: Dózsamajor.
1531. *Chenopodium botrys* L.: Győr: Gyirmót, a TSz-től É-ra, kavicsos töltésút szélén [8371/3 B], Belváros: Türr I. utca végén [8371/2 B], Révfalu: új Bácsai út építési területein [8371/2 B, 8271/4 D], Likócs: Csókás utca [8372/1 A], Betongyár [8272/3 C], Sashegy: felhagyott kavicsbánya [8372/1 C], Szérfűs-tert: Pápai út melletti ruderália [8371/2 D].
1560. *Corispermum nitidum* KIT.: Győr: Kisbácsa: a Szitásdomb egykori homokbányájában illetve a Bodzás területén [8271/4 D], Likócs: a 10-es és 19-es út közötti homokbuckás terület bolygatott homokfelszínein [8272/3 C], Győrszentiván: Tiborháza homokbányagödörében [8372/1 D].
1585. *Samolus valerandi* L.: Győr: Győrszentiván: a Zsombékos degradálóldó mocsarában [8272/4 C]. Nagyszentjános: a Jagesszűrtára vezető út mellett, csatornában [8373/1 B].
- 1628/b. *Fallopia x bohemica* (CHRTEK et CHRTKOVÁ) J. BAILEY: Győr külterületein és néhány környező település nedves, ruderális helyein elszórtan, kis-közepes csoportokban. Még nem túl gyakori.
1635. *Urtica urens* L.: Győr: Sashegy: felhagyott kavicsbánya [8372/1 C], Kismegyér, törmelékhalmon [8372/3 A], Nádorváros, kertekben [8371/2 B], Győrszentiván-Nagyhegy szőlőiben [8372/2 A].
1649. *Fagus sylvatica* L.: Bőny: Bőnyi-erdő, néhány idős fa a Belényesitánya és a Szőlőhegy közt, egy idősebb erdőfoltan [8372/2 C]. A Kislalföld homokterületein érdekes előfordulás, mely valószínűleg nem spontán, POLGÁR (1941) szerint vadon termő bükkfa Győr megyében nincs, és régen is csak igen kevés lehetett.
1673. *Salix repens* L. subsp. *rosmarinifolia* (L.) HARTM.: Győr: Győrszentiván, Bányai-legelő Ny-i részén [8272/3 D], a Paradicsomos katonai objektumától É-ra felhagyott homokbányában, Ny-ra földút melletti mesterséges mélyedésben [8272/3 C]; Gazdák-erdeje közepén üde gyepeben [8272/4 C].
1704. *Najas minor* ALL.: Győr: a Hecsei homokbányatóban [8272/3 C].
1724. *Allium atropurpureum* W. et K.: Szerecseny: Belső-halom [8571/1 D].
1732. *Allium flavum* L.: Győr: Likócs: Segítőház és felhagyott üzemanyag telep környékén, a gyakorlótér területén [8272/3 C]; Nagyszentjános: az M1 gönyői lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].
1734. *Allium sphaerocephalon* L.: Homokpusztagyepékben nem ritka. Győr: Kisbácsa: Szitásdomb [8271/4 D], Likócs: Segítőház és felhagyott üzemanyag telep környékén valamint a gyakorlótér területén [8272/3 C, D], Örök-föld [8272/4 A], Erdei tanya (a Zsombékosi-árok közelében) és a Gazdák-erdeje sztyepprétejein, tisztásain [8272/4 C, D]; Gönyű: Gönyői-erdő tisztásain [8272/4 D]; Nagyszentjános: az M1 gönyői lehajtója melletti homokbuckákon [8373/1 B].

1742. *Scilla vindobonensis* SPETA: A Mosoni-Duna árterén és a töltések oldalain helyenként tömeges Győrzámoly, Győrújfalú, Kunsziget és Abda községhatárokbán [8271/3 A, B, D]. A Nagy-Duna töltésén és árterén szintén gyakori, sokszor tömeges Vámoszabadi, Nagybjacs, Szőgye, Vének községhatárokbán [8271/2 B; 8272/1 A, C, D; 8272/3 B; 8272/4 A]; Győr Püspök-erdő fűzligeteiben és a töltésen [8271/4 C, D], Szűnyog-sziget [8271/4 C]; Ötveny: a Kunsziget felé vezető út mellett [8270/4 B].
1744. *Ornithogalum boucheanum* (KUNTH) ASCH.: Győr: Kiskút: a Likócsi-híd mellett [8271/4 D], Győrszentiván: Régi temető [8372/1 B], Szentiváni-erdő [8272/3 D], Győrszentiván-Nagyhegy: Külső vasút sor [8372/2 A]; Győrszemere: Szőlőhegy, vasúti átjáró közelében [8471/2 C], Tényó felé az országút mellett [8471/4 A].
1768. *Leucojum aestivum* L.: A Mosoni-Duna ártéri fűzligeteiben és nemesnyárasaiban még elég gyakori: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C, D], Likócs [8272/3 A], Szigeti – rétek [8272/3 B]; Ezen kívül Gyirmót: a Holt-Marcal holtága melletti füzes ligeterdő fragmentumban, a Szele D-i részén [8371/3 B].
1779. *Iris humilis* GEORGI subsp. *arenaria* (W. et K.) A. et D. LÖVE: Gönyű: Gönyűi-erdő tisztásain [8272/4 D]; Győr: Győrszentiván: Gazdák-erdeje keleti részén a gönyűi községhatár közelében [8272/4 C].
1784. *Iris spuria* L.: Győr: Gyirmót: Marcal-menti-dűlő és Csikórét több pontján a Gátórház közelében [8371/4 A]; az ÉD-i gátúttól K-re kiszáradó mocsárreten [8371/3 B]; Győrszemere: Sós-ér mentén szikes réten [8371/3 D]; Nagyszentjános: a jegespusztára út mellett, csatornaparton [8373/1 B]; Töltéstava: Malom-éri dűlő [8372/3 A, B].
1785. *Iris sibirica* L.: Győr: Gyirmót: Csikórét [8371/4 A], Rába menti rétek [8371/3 B], Likócs: a 10-es út és a Mosoni-Duna közti mocsárreten [8272/3 C]; Kisbjacs: a Kisbjacs-Vének műtűttől D-re [8272/3 A].
1811. *Cephalanthera damasonium* (MILL.) DRUCE: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C], Tákó [8371/2 A]; Vámoszabadi: Kőkény-szeg [8271/2 D].
1812. *Cephalanthera longifolia* (L.) FRITSCH: Győr: Bácsai-legelő [8272/3 C].
1813. *Epipactis palustris* (L.) CRANTZ: Dunaszeg: Fenyős [8271/1 D]; Győr: Hecsepuszta: homokbánya [8272/3 C]; Kisbácsa: Bácsai út melletti bányató [8271/4 D], Győrszentiván: Zsombékosi-árok partoldalában [8372/2 B]; Győrladamér: kavicsbánya [8271/1 D]; Nagyszentjános: az M1 gönyűi leajtója melletti homokbánya [8373/1 B]. POLGÁR (1941) csak a felpécsi Sisekrétről közli.
1817. *Epipactis helleborine* (L.) CRANTZ: Abda: Dobsa [8371/1 A]; Győr: Püspök-erdő [8271/4 C], Tákó [8371/2 A], a József A. lakótelep egy erősen leromlott állapotú erdejében [8372/1 A], Gyirmót: Csikórét [8371/3 B], a Gátórháztól D-re [8371/2 C], Marcal-menti dűlő [8371/2 C], a Holt-Marcal egy holtága melletti füzes ligeterdő fragmentumban, a Marcal-tüske É-i részén [8371/3]; Győrújbarát: Kisbarát-falu: Kákás-tó, nemesnyárasban [8371/4 B]; Rábapatoná: Ószhelypuszta (a Rábca mellett) [8370/2 B].
1819. *Listera ovata* (L.) R. BR.: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C].
1821. *Neottia nidus-avis* (L.) RICH.: POLGÁR (1941) csak a Sokoróból említi, KEVEY-ALEXAY (1990) szerint az Alsó-Szigetközben nem él. Két kisebb populációja került elő az alábbi helyeken: Győr: Püspök-erdő [8271/4 C]; Győrladamér: kavicsbánya [8271/1 D]. Továbbá: Győr: Győrszentiván: Haraszt-erdő [8272/4 C].
1836. *Orchis morio* L.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Győr: Likócs: Segítőház [8272/3 C], a laktanyától ÉK-re cserjésedő zárt homoki gyeppen tömegesen; az Audi gyár és laktanya közti gyepekben; Paradicsomos É-i részén a katonai objektum közelében [8272/3 C, D]; Győrszentiván – Kishegy, homokbányában [8272/3 D], Ivánháza: Gazdák-erdeje [8272/4 D], Győrszabadhegy: a veszprémi vasút mellett, homokpusztagyepben [8371/2 D].
1837. *Orchis coriophora* L.: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Kunsziget: a Mosoni-Duna árterén 1 virágzó példány [8271/3 B].
1838. *Orchis ustulata* L.: Győr: Győrszentiván, Gazdák-erdeje K-i részének homokpusztagyepjeiben a gönyűi községhatár közelében [8272/4 C]; Nagyszentjános és Ács (a megyehatáron): az M1 gönyűi leajtótól ÉK-re , homokpusztagyepben [8373/1 B].
1839. *Orchis tridentata* SCOP.: Győr: Hecsei-erdő É-i részén, akácosodó homoki sztyepréten [8272/3 C].
1840. *Orchis purpurea* HUDS.: Győrság: Halomalja: Sági-hegy [8472/2 A].
1841. *Orchis militaris* L.: Győr: Győrszentiván: Zsombékosi-árok melletti mesterséges gödrök (1000x) [8272/4 C], Püspök-erdő, villanypáztában [8271/4 C]; Paradicsomos területén, lezárt katonai objektumtól É-ra felhagyott homokbányában; másodlagos mocsárreten a katonai objektumtól Ny-ra; Hecsei-erdő több pontján, tisztásokon; az Audi gyár és a laktanya között; [8272/3 C]; Bőny: Bőnyi-erdő [8372/2 D].
1848. *Dactylorhiza incarnata* (L.) SOÓ: Győr: a Kis-Pándzsa partján [8371/4 B], Győrszentiván: Zsombékosi-árok partoldalában és mesterséges mélyedésekben [8372/2 B; 8272/4 C].
1857. *Scirpus radicans* SCHKUHR: Győr: Rába-dűlő: egy Rábába torkolló csatornában [8371/2 C]. [A faj hazai elterjedését MESTERHÁZY és VIDÉKI (2004) munkája ismerteti]

1882. *Chlorocyperus glomeratus* TORN. in L.: A Rábca és a Mosoni-Duna szárazra került iszapos parti sávjában szórványos: Győr [8371/2 A; 8272/3 A, B, C]; Kisbajcs [8272/3 B]; Vének [8272/3 B; 8272/4 A]; Ritka a Rába partján [8371/2 C].
1885. *Dichostylis michelianus* L.: A Rábca és a Mosoni-Duna szárazra került iszapos parti sávjában helyenként állományalkotó: Győr [8371/2 A; 8272/3 A, B, C]; Kisbajcs [8272/3 B]; Vének [8272/3 B; 8272/4 A].
1934. *Carex panicea* L.: Győr: Gyórszentiván, a Paradicsomos homokpusztáinak mesterséges mélyedéseiben, másodlagos mocsárreten a katonai objektumtól nyugatra [8272/3 C], Pinnyéd: a Rábca töltése mellett [8371/2 A].
1944. *Carex viridula* MICHX. (*Carex oederi* RETZ.): Győr: Hecsepuszta: Úsztató-rét [8372/1 B], Likócs: homokbánya [8272/3 C], Gyórszentiván: Zsombékos [8272/4 C].
1947. *Carex pseudocyperus* L.: Győr: Kisbácsa: a Bácsai-csatorna zsilipjénél [8271/4 B], Gyirmót: a Holt-Marcal egy holtága melletti füzes ligeterdő fragmentumban, a Horgászfalutól Ny-ra, a Marcal-tüske É-i részén [8371/3 B]; Dunaszeg: Holt-Duna [8271/1 D]. POLGÁR (1941) nem jelzi a megyéből.
1991. *Vulpia myuros* (L.) C. C. GMEL.: Abda: az I. világháborús emlékműnél [8371/1 B]; Győr: Audi mellett, ruderalis területen [8272/3 C].
2015. *Catabrosa aquatica* (L.) P.B.: Győrújbarát: Kövecses, a Kis-Pándzsa partján [8371/4 D].
2038. *Agropyron pectiniforme* R. et SCH.: Győr: Sárápuszta és Kisbácsa: a Körtöltésen többfelé [8271/4 C], a Mosoni-Duna töltésén [8371/2 A]; Bőny: Presznyák-tag, partoldalban [8373/1 C].
2097. *Stipa pennata* L.: A terület homokpusztagyepjeiben Gyórszentiván és Gönyű környékén sok helyen állományalkotó, gyakori faj, nem ritkán zavart területeken is megjelenik. Néhány jelentősebb állománya: Bőny: Sínai-hegy [8373/1 B]; Győr: Gyórszentiván, Gazdák-erdeje keleti részének homokpusztagyepjei, Bárány-legelő, Paradicsomos, Hecsei-erdő tisztásai, Nádasdy laktanyától K-re eső homoki gyepek [8272/3; 8272/4;]; Nagyszentjános homokpusztagyepjei [8272/3]. Sokfelé jelenlévő kisebb állománya közül kiemeljük a Bácsán (Győr szigetközi részén) élő, végveszélyben lévő kis populációját [8271/4 D].
2103. *Hierochloë repens* (HOST.) P.B.: Ács: Taligaúti dűlő [8273/4 B]; Győr: Gyirmót: Csikórét [8371/3 B].
2116. *Crypsis schoenoides* (L.) LAM.: Győr: Kismegyer: az egykori vasútállomás mögötti réten [8372/3 A], Likócs: az Audi-gyár melletti kis mesterséges tó parti zónájában, időleges megtelepedés [8272/3 C].
2118. *Leersia oryzoides* (L.) Sw.: Győr: Gyirmóttól DNy-ra a Marcal zsilipjénél [8371/3 A].
2120. *Panicum capillare* L.: Győr: Gyórszentiván: a Zsombékosí-árok kiszáradt medrében [8272/4 C]; Vaszar: Vaszari-erdő, szántószegélyben [8571/3 D].
2135. *Arum maculatum* L.: Gyarmat: Gyarmati-erdő [8571/1 C].

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk KENYERES ZOLTÁNNAK és SZUROMI TAMÁSNAK a terepbejárásokon való segítő részvételért, PINKE GYULÁNAK és TAKÁCS GÁBORNAK pedig az irodalmak beszerzésében nyújtott segítségéért.

IRODALOM – REFERENCES

- ADLER W., OSWALD K., FISCHER R. 1994: *Exkursionsflora von Österreich*. Ulmer, Stuttgart, 1180 p.
- BALOGH L. (2003): A *Fallopia* nemzetség *Reynoutria* szekciója Magyarországon előforduló fajainak határozókulcsa. *Flora Pannonica* 1 (1): 76–88.
- BARINA Z., SCHMIDT D. 2004: A Duna medrének iszapnövényzete. Aktuális flóra- és vegetációkutatás a Kárpát-medencében VI. Előadások és poszterek. Összefoglaló kötet, p. 38.
- BAUER N. 2004: A Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet Győr környéki területeinek élőhelyterképezése. FHNPI Adattár (kézirat), Sarród.
- BORHIDI A. 1956: Die Steppen und Wiesen im Sandgebiet der kleinen ungarischen Tiefebene. *Acta Bot. Hung.* 2.: 241–274.
- DANCSA I., KIRÁLY G. 2001: A *Senecio inaequidens* DC. előfordulása Magyarországon. *Kitabelia* 5: 93–109.
- FARKAS S. (szerk.) 1999: *Magyarország védett növényei*. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 416 pp.
- KEVEY B. 1983: Adatok Magyarország flórájának ismeretéhez II. *Bot. Közlem.* 70: 19–23.

- KEVEY B. 1985: Adatok Magyarország flórájának ismeretéhez III. *Bot. Közlem.* 72: 155–158.
- KEVEY B. 1988: Adatok Magyarország flórájának ismeretéhez IV. *Bot. Közlem.* 74–75: 93–100.
- KEVEY B. 1989: Adatok Magyarország flórájának ismeretéhez V. *Bot. Közlem.* 76: 83–96.
- KEVEY B. 1993: Adatok Magyarország flórájának ismeretéhez VI. *Bot. Közlem.* 80: 53–60.
- KEVEY B., ALEXAY Z. 1992: Adatok a Szigetköz flórájához. *Acta Óváriensis* 34: 29–37.
- KIRÁLY G., HORVÁTH F. 2000: Magyarország flórájának térképezése: lehetőségek a térképezés hálórendszerének megválasztására. *Kitaibelia* 5: 357–368.
- MAROSI S., SOMOGYI S. 1990: Kisalföld. In: *Magyarország kistájainak katasztere I.* MTA Földr. tud. Kut. Int. Kiadv., Budapest, pp. 325–376.
- MESTERHÁZY A., VIDÉKI R. 2004: A gyökerező erdekáká (*Scirpus radicans* Schkuhr) előfordulása Magyarországon. *Flora Pannonica* 2: 129–139.
- PINKE GY., PÁL R. 2001: Adatok a Kisalföld gyomflórájának ismeretéhez. *Kitaibelia* 6: 381–400.
- POLGÁR S. 1903: Győr vidékének vízi és vízparti edényes növényzete. Győri Áll. Főreálisk. Értesítője az 1902–1903. tanévről, pp. 4–33.
- POLGÁR S. 1912a: A györmegyei homokpuszták növénylete. Győri Áll. Főreálisk. 1911/12. évi értesítő, pp. 1–41.
- POLGÁR S. 1912b: Györmegye növényföldrajza. *Magyar Bot. Lapok* 11: 308–338.
- POLGÁR S. 1913: *Az Amaranthus vulgatissimus* Spegazzini magyarországi előfordulása. *Magyar Bot. Lapok* 12: 225.
- POLGÁR S. 1914: Újabb adatok Győr adventivus és ruderalis flórájához. *Magyar Bot. Lapok* 13: 60–69.
- POLGÁR S. 1918: Neue Beiträge zur Adventivflora von Győr (Westungarn) II. *Magyar Bot. Lapok* 17: 27–41.
- POLGÁR S. 1925: Neue Beiträge zur Adventivflora von Győr (Westungarn) III. *Magyar Bot. Lapok* 24: 15–23.
- POLGÁR S. 1927: A *Veronica peregrina* L. magyarországi előfordulása (Öntös Dunasziget tavasi flórája). *Magyar Bot. Lapok* 26: 50–53.
- POLGÁR S. 1933: Neue Beiträge zur Adventivflora von Győr (Westungarn) IV. *Magyar Bot. Lapok* 32: 71–77.
- POLGÁR S. 1937: Új talaj befüvesedésének érdekes esete. *Bot. Közlem.* 34: 15–26.
- POLGÁR S. 1938: Győr környékének néhány érdekesebb növényéről. *Bot. Közlem.* 35: 273–278.
- POLGÁR S. 1941: Györmegye flórája. Flora Comitatus Jaurinensis. *Bot. Közlem.* 38: 201–352.
- SCHMIDT D. 2003: A *Sisymbrium polymorphum* (MURR.) ROTH. régi-új előfordulása a Kisalföldön. *Bot. Közlem.* 90 (1–2): 172–173.
- SCHMIDT D. 2004: A bőnyi Sínei-hegy és környékének botanikai értékei. *Bot. Közlem.* 91. (in press)
- SCHMIDT D. 2005: Természetvédelmi és florisztikai kutatások Győr környékén. Diplomadolgozat (kézirat), Mosonmagyaróvár.
- SIMON T. 1962: A Kisalföld természetes növénytakarója. *Földr. Közlem.* 86: 183–193.
- SIMON T. 2000: *A magyarországi edényes flóra határozója. Harasztok – Virágos növények.* Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 976 pp.
- SOÓ R. 1980: *A magyar flóra és vegetáció rendszertani és növényföldrajzi kézikönyve I–VI.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- SZABOLCS I., VÁRALLYAY GY., MIKLAY F. 1962: A Dunántúli szikesek. Szikes talajok Győr környékén. *Agrokémia és talajtan* 11: 161–184.
- TAKÁCS G. (szerk.) 2003: A Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet komplex botanikai állapotfelmérése. FHNPI Adattár, Sarród, kézirat.
- WERNER E. 1990: A Felső-Szigetköz néhány botanikai értéke. A mosonmagyaróvári Kossuth Lajos Gimnázium Évkönyve 1989–90, pp. 20–29.
- ZÓLYOMI B. 1931: A Kis-Alföld páfrányairól. *Bot. Közlem.* 28: 189–191.
- ZÓLYOMI B. 1937: A Szigetköz növénytani kutatásának eredményei. *Bot. Közlem.* 34: 169–192.

DATA TO THE FLORA OF KISALFÖLD I.

D. Schmidt¹ and N. Bauer²

¹ Győr, Fehérvári út 5/c, H-9023, Hungary

e-mail: jaurinum@freemail.hu

² MTM – Növénytár, Budapest, Könyves K. krt. 40, H-1097, Hungary

e-mail: bauernorbert@vnet.hu

Accepted: 25 September 2005

Keywords: Kisalföld, *Botrychium lunaria* (L.) Sw., floristical data collection

The authors are published floristical data concerning mainly the town of Győr and its immediate surroundings. The presence of most of the considered plants has not been considered by any botanical publications since the papers of SÁNDOR POLGÁR, an early 20th century botanist. From these collection of data it is worth mentioning *Botrychium lunaria* because its first appearance on the Kisalföld and *Sisymbrium strictissimum*, *Stachys sylvatica*, *Chamaesyce maculata*, *Bunias orientalis*, *Senecio vernalis*, *Impatiens parviflora*, *Geranium rotundifolium*, *Epipactis palustris* that has not been recorded in that narrower region before. There are some species with great importance in natural preservation (like *Juinea mollis*, *Iris arenaria* etc.) and there are some unsupported rare species like *Sisymbrium polymorphum*, *Glaucium corniculatum* too.